

האש הסודית של רשב"י

1. מסכת מועד קטן דף ט עמוד א

רבי יונתן בן עסקמי ורבי יהודה בן גרים, תנו פְּרֻשֵׁת נְדָרִים בִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי.
אִיפְטוֹר מִיָּנִיָּה בְּאוֹרְתָא, בְּצַפְרָא וְקָא מִפְטָרִי מִיָּנִיָּה, אָמַר לְהוּ: וְלֹא אִפְטָרִיתוּ מִיָּנִיָּה בְּאוֹרְתָא?
אָמְרוּ לֵיהּ: לְמַדְתְּנוּ רַבְּנֵינוּ, תְּלָמִיד שֶׁנִּפְטָר מִרְבּוֹ, וְלֵן בְּאוֹתָהּ הָעִיר, צְרִיף שֶׁיִּפְטָר הֵימָנוּ פְּעַם אַחֲרֵת...
אָמַר לֵיהּ לְבָרִיָּה: **בְּנֵי אָדָם הִלְלוּ - אֲנָשִׁים שֶׁל צוּרָה הֵם**, זֵיל לְגַבְיָהּ וְלִיבְרָכוּךָ.
אֲזַל, אֲשַׁכְּחִינָהּ... אָמְרוּ לֵיהּ: מַאי בְּעִית הַכָּא?
אָמַר לְהוּ: דָּאָמַר לִי אָבָא: זֵיל גַּבְיָהּ דְּלִיבְרָכוּךָ.
אָמְרוּ לֵיהּ: יְהֵא רַעְוָא דְתַזְרַע וְלֹא תַחְצַד, תַּעֲלִיל וְלֹא תַפְיֵק, תַּפְיֵק וְלֹא תַעֲלִיל,
שְׁתַּזְרַע וְלֹא יִצְמַח זֵרַע, תְּבִיא סְחוּרָה וְלֹא יִצְלִיחַ לְמוֹכְרָה, תּוֹצִיא סְחוּרָה בְּמִקּוּם אַחֵר וְלֹא תִצְלִיחַ לְהַכְנִיסָנָה.
לִיחְרֹב בֵּיתְךָ וְלִיתִיב אוֹשְׁפִיזְךָ, לְבַלְבֵּל פְּתוּרְךָ, וְלֹא תַחְזִי לְשִׁתָּא חֲדָתָא.
לִיחְרֹב בֵּיתְךָ וְאוֹרְחֵךָ יִשְׁבוּ וְיִגּוּרוּ בְּמִקּוּמְךָ יִהְיֶה מְבֹלְבֵל שׁוֹלְחַנְךָ וְלֹא תִרְאֶה אֶת הַשָּׁנָה הַחֲדָשָׁה.
כִּי אֲתָא לְגַבֵּי אָבוּהּ, אָמַר לֵיהּ: לֹא מִיִּבְעִיא בְּרוּכֵי דְלָא בְּרָכְוּ, אֲלֵא צְעוּרֵי צְעוּרֵי לִי.
אָמַר לֵיהּ: מַאי אָמְרוּ לְךָ? ...

2. שבת דף לג.:

וְאִמַּאי קָרוּ לֵיהּ, "רֵאשׁ הַמְדַבְּרִים בְּכָל מְקוּם"?
דִּיתְבֵּי רַבִּי יְהוּדָה, וְרַבִּי יוֹסִי, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְיִתִּיב יְהוּדָה בֶּן גְּרִימָה גַבְיָהּ;
פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר: כַּמָּה נְאֻמִּים מַעֲשִׂיהֶם שֶׁל אֲמָה זו, תִּקְנֵנו שְׁוֹקִים, תִּקְנֵנו גְּשָׁרִים, תִּקְנֵנו מְרַחְצָאוֹת.
רַבִּי יוֹסִי שָׁתַק.
נִעְנָה רַבִּי שְׁמַעוֹן [בֶּן יוֹחָאי] וְאָמַר: כָּל מָה שֶׁתִּקְנֵנו, לֹא תִקְנֵנו אֶלָּא לְצַדֵּק עֲצָמוֹ; תִּקְנֵנו שְׁוֹקִים, לְהוֹשִׁיב בָּהֶם זִנּוּת,
מְרַחְצָאוֹת, לְעַדן בָּהֶם עֲצָמוֹ, גְּשָׁרִים, לְטַל מֵהֶם מַכְסִים.
הֲלֹךְ יְהוּדָה בֶּן גְּרִימָה וְסָפַר דְּבָרֵיהֶם, וְנִשְׁמְעוּ לְמַלְכוּת.
אָמְרוּ: יְהוּדָה שָׁעֲלָה, יִתְעַלָּה.
יוֹסִי שָׁשַׁתְּקָה, יִגְלָה לְצַפּוּרֵי.
שְׁמַעוֹן שָׁגְגָה, יִהְרַג.
אֲזַל הוּא וּבְרִיָּה, טָשׁוּ בִּי מְדַרְשָׁא.

3. עין איה שבת א שם

מחאתו של רשב"י על כח הרע הפועל, אפילו בהיותו פושט טלפיו ומתכסה בלבוש הטוב והחוסד, היא חזקה כ"כ עד
שהוא חודר לסוף הפעולה בעצמה, לברר שכל מה שיוצא מן הרשעה, לא זו בלבד שיש עמו צדדים של הפסד המתלויים עמו
מצד היסוד המשחת שבעיקר רעיון הטוב, שאז היה להוגה דיעות כעין משעול צר מאין לנטות ימין ושמאל, **כ"א עצם**
הפעולות בעצמן הנו רחוקות מכל מטרה טובה, אפילו אותה הגלויה לפום ריהטא, כי יסוד הרשע מהפך הכל לרועץ, רק
לטובת עצמו ולהרע לכלל החברה האנושית, כ"א יוסיפו עוד מועקה על הלחץ הקדום מתגרת יד העול הכבד של ממשלת
העריצות שלהם.
ע"כ אמר כיון שאין שום מבט של צדק, של חסד אלהי, שולט בלב האומה הרשעה הזאת, באופן שיקח לבבה אותו
הדרך הטוב של אהבת הבריות באמת, שהרי אין להם בעולמם כ"א אהבת עצמם לרדד את כל העולם כולו תחת רגלם, כדי
שיוכלו להגיע לתאוותיהם השפלות בכל מלא נפשם הבהמית, א"כ מה יוכל הכלל לקוות מהפעולות.
ע"כ לא יקלעו הפעולות אפי' את מטרתן הקרובה, כי תקנו שווקים, שהמטרה הקרובה של הרחבת המסחר היא הרבות
הרכוש והעושר בחברה. והם עם נטייתם הרעה עשו להם מטרה להושיב בהם זונות, שההפסד הכללי הזה ירושש את
החברה הרבה יותר ממה שיוכלו כל השווקים להעשירה, "כי בעד אשה זונה עד ככר לחם", "ורועה זונות יאבד הון".
א"כ לא ישיג הכלל משורש הרע שום טובה אפילו קלה, רק רע והפסד חמרי ורוחני.

4. מסכת ברכות דף לה עמוד ב

תנו רבנן: ואספת דגנך, - מה תלמוד לומר - לפי שנאמר: לא ימוש ספר התורה הזה מפִּיךָ, יכול דברים ככתבן? תלמוד לומר:
ואספת דגנך - הנהג בהן מנהג דרך ארץ, דברי רבי ישמעאל; רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה,
וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דישה, וזורה בשעת הרוח, **תורה מה תהא עליה?** אלא: בזמן שישראל
עושין רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו'. ובזמן שאין ישראל עושין
רצונו של מקום - מלאכתן נעשית על ידי עצמן...

5. משנה מסכת אבות פרק ג משנה ג

רבי שמעון אומר שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר (ישעיה כ"ח) כי
כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משלחנו של
מקום ברוך הוא שנאמר (יחזקאל מ"א) וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה':

6. מסכת ביצה דף כג עמוד ב

ואינה נגררת אלא על גבי כלים. על גבי כלים - אין, על גבי קרקע - לא, מאי טעמא - דקא עביד חריץ. מני - רבי יהודה היא,
דאמר: דבר שאין מתכוין אסור. דאי רבי שמעון - האמר: דבר שאין מתכוין מותר. דתניא: רבי שמעון אומר: גורר אדם מטה
כסא וספסל, ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ.

7. מסכת מגילה דף כט עמוד א

תניא: רבי שמעון בן יוחי אומר: בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא. שבכל מקום שגלו - שכינה עמהן. גלו
למצרים - שכינה עמהן, שנאמר: הנגלה נגלית לבית אביך בהיותם במצרים וגו', גלו לבבל - שכינה עמהן, שנאמר: למענכם

שלחתי בבלה. ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן, שנאמר: ושב ה' אלהיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקדוש ברוך הוא שב עמהן מבין הגליות.

8. מסכת יבמות דף כג עמוד א
הניחא לרבי שמעון, דדריש טעמא דקרא, אלא לרבנן מנא להו?

9. מסכת סוכה דף כט עמוד ב
אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: משום דהוה ליה מצוה הבאה בעבירה. שנאמר והבאתם גזול ואת הפסח ואת החולה, גזול דומיא דפסח, מה פסח לית ליה תקנתא - אף גזול לית ליה תקנתא, לא שנא לפני יאוש ולא שנא לאחר יאוש

10. קול הנבואה עמוד קמז

אמנם רבי שמעון, המיוחד בהלכה, שדורש טעמא דקרא כח, הוא בעל כתר שם טוב כס, שהשם הוא טובו, טיבו, מהותו של הדבר, גופו של דבר. לפיכך לר"ש, שחיטה שאינה ראויה לא שמה שחיטה. וכן מלאכה שאינה צריכה לגופה פטור, בשבת. כי הצורך, שהמלאכה נעשית בשבילו, הוא גוף המלאכה, כדברי אחד מבעלי התוספות ז"ל. והיסוד, מלאכת מחשבת אסרה תורה לב, מלאכה המאוחדת במחשבה.

וכן לר' שמעון, כל העומד לזרוק כזרוק דמי. שהמחשבה לעתיד, הנסותרת, כאלו היא בפעל, נגלה. הנסותר והנגלה כאחד. וכן בוהר, בנסותרות, רשב"י כל מילוי באתגליא זה, הנסותרות כנגלות. נמצאנו למדים, לר' שמעון, המחשבה, הנסותרת, מאוחדת במעשה, הנגלה. הנסותר והנגלה כאחד.

11. מועד קטן ט ע"ב
אמר ליה: הכי והכי אמרו לי.
אמר ליה: הנהו כולהו ברכתא ניהו:
"דתזרע ולא תחצד", תוליד בנין ולא לימותו.
"תעיל ולא תפיק", תעיל כלתא ולא לימותו גנך דליפקן.
"תפיק ולא תעיל", תפיק בנתך ולא לימותו גבריהו, ולא ליהדרן לנתך.
"ליחרוב ביתך וליתוב אושפיזך", דהאי עלמא אושפיזא, וההוא עלמא ביתא,
"לבבל פתורך" בבני ובבנתא.
"ולא תחזי שתא חדתא", דלא תמות אתתך ולא תנסיב [אנתתא] אחריתי.

שיר השירים רבה פרשה א
אמר רבי אידי מעשה באשה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, אתון גבי ר' שמעון בן יוחאי בעיין למשתבקא דין מדין אמר להון חייכון כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ובמשתה כך אין אתם מתפרשים אלא מתוך מאכל ומשתה, הלכו בדרכיו ועשו לעצמן י"ט ועשו סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי, כיון שנתייבשה דעתו עליו אמר לה בתי ראי כל חפץ טוב שיש לי בבית וטלי אותו ולכי לבית אביך, מה עשתה היא ? לאחר שישן רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם שאוהו במטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא, בחצי הלילה ננער משנתיה כיון דפג חמרניה אמר לה בתי היכן אני נתון ? אמרה ליה בבית אבא אמר לה מה לי לבית אביך, אמרה ליה ולא כך אמרת לי בערב כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך, הלכו להם אצל רבי שמעון בן יוחאי ועמד והתפלל עליהם ונפקדו ללמדך מה הקדוש ברוך הוא פוקד עקרות אף צדיקים פוקדים עקרות, והרי דברים קל וחומר ומה אם בשר ודם על שאמר לבשר ודם שכמותו אין לי חפץ בעולם טוב ממך נפקדו, ישראל המחכים לישועת הקדוש ברוך הוא בכל יום ואומרים אין לנו חפץ טוב בעולם אלא אתה עאכ"ו, הוי נגילה ונשמחה בך

מסכת ברכות דף ז עמוד ב
ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג, שנאמר: מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, וכתוב בתריה: ה' מה רבו צרי רבים קמים עלי; ואילו גבי מלחמת גוג ומגוג כתיב: למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק, ואילו מה רבו צרי לא כתיב